

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupený Mgr. Markem Hudlickým, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 120/7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 5. 2021, č. j. 60 Az 19/2021 - 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci Mgr. Marku Hudlickému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6 800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal dne 3. 4. 2021 opakovanou žádost (sedmou v pořadí) o udělení mezinárodní ochrany, v níž žádal o uvedení v předešlý stav, neboť nedodržel lhůtu pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR z důvodu hospitalizace. Žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany usnesením ze dne 13. 4. 2021, č. j. MV-58993-2/OAM-2021, podle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastavil.

[2] Proti tomuto usnesení podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Plzni shora uvedeným usnesením odmítl jako opožděnou. Krajský soud vycházel ze zjištění, že žalobce byl v době vydání usnesení o zastavení řízení zajištěn v Z., kde mu bylo předmětné usnesení doručeno prostřednictvím správního orgánu [dle § 19 odst. 1 správního řádu] dne 13. 4. 2021. Poslední den patnáctidenní lhůty pro podání žaloby proto připadl na středu 28. 4. 2021. Žaloba byla krajskému soudu doručena o dva dny později, tj. v pátek dne 30. 4. 2021, a byla tedy podána opožděně.

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil otázku okamžiku doručení žalovaného usnesení. Namítá, že bylo-li usnesení vyhotoveno dne 13. 4. 2021 v Praze, jeví se nepravděpodobné, že by bylo ještě téhož dne doručeno do zajišťovacího zařízení v T. ; nadto datum na doručence (13. 4. 2021) bylo předtištěno a bylo tak vyloučeno pozdější převzetí usnesení. Stěžovatel se domnívá, že žalované usnesení převzal na konci kalendářního týdne, tedy ve čtvrtek 15. 4. 2021 nebo v pátek 16. 4. 2021, nikoli dne 13. 4. 2021, jak se podává z doručenky. Protože český jazyk není jeho rodnou řečí, namítá také, že nerozuměl údajům uvedeným na doručence a tudíž nevěděl, co podepisuje. Stěžovatel je přesvědčen, že pochybení krajského soudu, spočívající v nesprávném určení počátku běhu lhůty pro podání žaloby, má dopad do jeho hmotněprávního postavení a současně kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele.

[5] Ve zbývající části kasační stížnosti stěžovatel namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, uvedl-li, že se jedná o opakovanou žádost, ačkoliv stěžovatel tvrdil skutečnosti o možném pronásledování dle § 12 zákona o azylu, respektive o hrozbě vážné újmy dle § 14a tohoto zákona. Dále se stěžovatel domnívá, že žalovaný neaplikoval zásadu *non-refoulement* dle čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s postupem krajského soudu a navrhl kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost dle § 104a s. ř. s., případně ji zamítnout jako nedůvodnou. K námitkám týkajícím se doručení žalovaný uvedl, že stěžovateli se předává stejnopis usnesení s podpisovou doložkou, kde je podpis oprávněné úřední osoby nahrazen zkratkou *v. r.* a „*za správnost vyhotovení je poté podepsána osoba, v daném případě V. K., zaměstnanec správního orgánu v uvedeném ZZC*“. Rovněž nelze přehlédnout, že byl stěžovatel v době řízení (od 5. 3. 2021 do 1. 6. 2021) zajištěn ve výše uvedeném Zařízení pro zajištění cizinců bez možnosti ho opouštět.

[7] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[9] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.*“ Stěžovatelem tvrzené procesní pochybení krajského soudu obecně může být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, neboť dle ustálené judikatury tohoto soudu zjevné excesy a hrubá procesní pochybení krajského soudu, jejichž existence by mohla mít alespoň potencionálně vliv na rozhodnutí ve věci samé, přijatelnost kasační stížnosti odůvodňují (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006 - 67). Za situace, kdy nelze bez provedení meritorního přezkumu napadeného usnesení posoudit, zda postupem krajského soudu nebyl stěžovateli bez právního důvodu odepřen přístup k soudní ochraně, vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako přijatelnou a zabýval se jí věcně.

[10] Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že rozsah kasačního přezkumu je vymezen povahou a obsahem přezkoumávaného rozhodnutí (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 – 80 a ze dne 31. 1. 2018, č. j. 8 Azs 157/2017 - 42). Směřuje-li tedy kasační stížnost proti usnesení o odmítnutí žaloby, může se kasační soud zabývat pouze tím, zda důvody pro takový procesní postup krajského soudu z hlediska zákona obstojí; kasační námitky vztahující se k věci samé (tj. zákonnosti správního rozhodnutí – viz odst. [5] výše) jsou proto nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[11] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud nesprávně posoudil okamžik doručení usnesení žalovaného, je nutno upozornit, že v tomto směru nepředestřel dostatečně plausibilní tvrzení (tím méně pak důkazy), kterými by podpořil své tvrzení, že mu toto usnesení bylo doručeno později, než je uvedeno na doručence. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně věnoval problematice správnosti údajů uvedených na doručence a jejich významu (srov. Například rozsudky ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005 - 82, ze dne 29. 11. 2007, č. j. 1 Afs 7/2007 - 169 nebo ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009 - 61, ze dne 7. 2. 2012, č. j. 8 As 97/2011 - 38, nebo ze dne 14. 7. 2017, č. j. 5 As 242/2016 - 27). Konstatoval, že správní řád ani jiný právní předpis doručenku za veřejnou listinu pro správní řízení neprohlašuje. Pro doručenky, jakožto soukromé listiny, tak neplatí presumpce pravdivosti, tj. „*stačí věrohodné popření její správnosti druhým účastníkem, aby nastoupila důkazní povinnost a důkazní břemeno toho účastníka, který tvrdil skutečnosti, jež měly být takovou listinou prokázány.*“ (viz rozsudek č. j. 5 As 242/2016 - 27). Hodlá-li tedy stěžovatel zpochybnit doručení písemnosti tak, jak je dokumentováno ve správním spise, musí sám nejprve unést břemeno tvrzení, tedy „[m]*usí předložit taková skutková tvrzení, která jsou skutečně způsobilá doručení a údaje na doručence zpochybnit tím, že vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž předmětná zásilka doručena nebyla.*“ (viz rozsudek č. j. 8 As 97/2011 - 38). Z uvedeného vyplývá, že doručenka jako důkazní prostředek má určitou důkazní váhu a pro její zpochybnění je

nezbytné, aby byla předestřena jiná věrohodná skutková verze reality, která by byla způsobilá zpochybnit údaje v ní uvedené. Jinými slovy, musí existovat reálné objektivní pochybnosti o okamžiku doručení.

[12] Ze správního spisu vyplývá, že usnesení žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 13. 4. 2021 prostřednictvím správního orgánu v Zařízení pro zajištění cizinců Balková a stěžovatel převzetí tohoto dokumentu stvrdil vlastnoručním podpisem. Stěžovatel převzetí písemnosti nepopírá, nicméně namítá, že (i) nemusel předtištěným údajům na doručence rozumět, a případně sporovat správnost údajů a že (ii) písemnost nepřevzal 13. 4. 2021, ale až koncem daného kalendářního týdne, tj. ve čtvrtek či pátek – tedy 15. nebo 16. 4. 2021. Vzhledem k výše uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu týkající se správnosti údajů na doručenkách je však nutné nejen tvrdit nesprávnost údajů na doručence, ale také předestřít jinou, srovnatelně podobnou verzi reality, což stěžovatel v posuzovaném případě neučinil. Tvrzení stěžovatele je nekonkrétní a nepřesvědčivé, a to i vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o doručování rozhodnutí o jeho v pořadí již sedmé žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a proto lze předpokládat, že stěžovatel již má dostatečnou zkušenost se správním řízením a způsobem doručování správních rozhodnutí. Pochybnosti stěžovatele založené na faktu, že usnesení žalovaného mu mělo být doručeno ve stejný den, kdy bylo vydáno, ke zpochybnění uváděného data doručení nepostačuje. Vysvětlení žalovaného, že usnesení bylo doručováno přímo jeho pracovníkem, který jej vydal, přičemž předtištěné datum doručení vycházelo z předpokladu, že doručení bude úspěšné, lze považovat za přesvědčivé. Pokud byl stěžovatel v době vydání a doručení usnesení zajištěn v Z. bez možnosti toto zařízení opustit, žalovaný věděl, kde se bude stěžovatel v den doručení nacházet a že bude možné mu toto usnesení doručit. Z tohoto důvodu nelze shledat předtištění data na doručence jako pochybné. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že z žádných skutečnosti uvedených stěžovatelem nevyplývá, že by krajský soud posoudil otázku doručení nesprávně.

[13] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost není důvodná, Nejvyšší správní soud ji rozsudkem zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti neúspěšný, náhrada nákladů řízení mu proto nepřísluší; procesně úspěšnému účastníkovi – žalovanému žádné náklady přesahující jeho běžné administrativní výdaje nevznikly, proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

[15] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátem na základě usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2021, č. j. 3 Azs 160/2021 - 25. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby, a to převzetí věci a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif")]. Za každý tento úkon náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále částka 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu]. Ustanovený zástupce

uvedl, že není plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu), proto mu odměna nebyla o částku DPH navýšena. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tedy činí 6 800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. srpna 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu